

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. VII. Sacramenta novæ Legis, nec plura, nec pauciora sunt quàm septem; videlicet Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, Ordo & Matrimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

Secl. 8. De Suscipiente Sacrament. Concl. 6. 235

95. Nec obstat, quod privilegiatus possit se exulare; nam etiam Paro. huius iure antiquo possit & deberet se exulare; post decretum autem Martini V. Pastor non potest, & privilegiatus non tenetur se exulare. Vel ergo uterque vi novæ illius constitutionis licite ministrat Sacramentum, cum fuerit requisitus, & ego licite utrumque requiro; vel neuter licite ministrat, tametsi fuerit requisitus, & per consequens ego illicite ipsos requiro; quippe, ut supra adhuc insinuavi, & iterum dico:

Nunquam licet petere Sacramentum ab eo, qui non potest licite ministrare. Licet suscipere ad evadendam mortem.

Ab eo qui non potest licite ministrare, nunquam licet petere Sacramentum; bene suscipere ad mortem evadendam, secluso tamen formali contemptu legis, abnegatione fidei & scandalo proximi. Ita communiter Doctores.

Quod nunquam liceat petere, patet: quia talis petitio foret directa cooperatio ad illicitam ministracionem (ut dixi conclusione 4.) quod autem liceat suscipere ad evadendam mortem, probatur: quia suscipiens Sacramentum in illis circumstantiis solum censetur se habere permissivè ad actionem illam illicitam, cum nullo modo sit ejus causa suadendo, rogando &c. non apparet autem, quod cum tanto suo incommodo teneatur illam malitiam impedire. Nonne licite & merito suscipitur Martyrium, quo tamen non potest Martyr licite à Tyranno affici?

97. Secluso formali contemptu legis.

Additur: *Secluso tamen formali contemptu legis &c.* quia præceptum naturale negativum obligat cum periculo vitæ.

De contemptu legis patet: quia qui contemnit legem, contemnit Legislatorem, Deum utique, qui unus est *Legislator & Iudex supremus & independens, qui potest perdere & liberare*, Jacob. 4. vers. 12. Contemptus autem secundum multos Auctores, nihil aliud est, quam æstimatio minus iusto; sive positiva displicentia proveniens ex aversione animi à Deo, quæ in causa est, quod homo concepiat illam minorem æstimationem tamquam malum aliquod Dei, & suum bonum. Adeoque est species injustitiæ procedens ex odio, quod semper est gravissimum peccatum.

Abnegatione fidei,

Quid dicam de abnegatione fidei? Ipsa veritas Christus Matth. 10. v. 33. exclamat dicens: *Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in cælis est.* Si ergo ad evitandam mortem non licet fornicari aut adulterari, minus licitum erit contemnere aut fidem negare.

98. Nec obstat, quod suscipiens Sacramen-

tum in animo suo non contemnat aut fidem neget; quia saltem contemnit & negat coram hominibus, quod sufficit, ut patet ex Scriptura citata. Merito itaque infidelitas vel solum externa semper à tota Ecclesia fuit reprobata. *Corde enim creditur ad Rom. 10; iustitiam* (inquit Apostolus Rom. 10. vers. 10.) *ore autem confessio fit ad salutem.*

Dubitas, quis censendus sit infidelis externus? Respondeo: omnis ille qui vult exterius videri fidem negasse hoc autem vult omnis ille, qui obsequitur voluntati alterius imperantis hoc vel illud in negationem veræ fidei, aut protestationem falsæ; eo quippe sine id præcipit, ut tu iusta complens, exterius appareas negare veram fidem.

Quantum ad scandalum; sufficit quod ait Apostolus 1. Cor. 8. in fine: *Si quis viderit eum, qui habet scientiam, in idolo recumbentem: nomine conscientia eius, cum sit infirma, adificabitur ad manducandum idolytia? Et peribit infirmus in tua scientia frater, propter quem Christus mortuus est? Sic autem peccantes in fratres, & percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis. Quapropter si esca scandalizet fratrem meum, non manducabo carnem in aeternum, ne fratrem meum scandalizem.* Hæc ille dixit & fecit; nos eadem dicamus & faciamus, ne aliena peccata nobis imputentur.

Et scandalo proximi. 1. Cor. 8.

Et hætenus quidem de Sacramentis in genere. Antequam autem progrediamur ad Sacramenta in particulari, operæ pretium duximus paucissimis verbis (nam res certa est & definita) explicare eorum numerum. Itaque suppono cum Ecclesia Catholica ex Concilio Florentino in Decreto Eugenij, & Concilio Tridentino sess. 7. can. 1.

CONCLUSIO VII.

Sacramenta novæ Legis nec plura, nec pauciora sunt quam septem; videlicet Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, Ordo & Matrimonium.

99. DE hoc septenario numero nunquam inter Catholicos fuit dissensio, nec hæretici Lutero & Calvino antiquiores illi contradixerunt: nullum etiam Concilium aut Pontifex primò eum introduxit, nec ullus historicus unquam retulit primum istius

doctrinæ Auctorem, vel tempus quo caput doceri; quemadmodum de singulis hæresibus origo earum refertur ab Auctoribus res sui temporis conscribentibus. Provenit ergo ex traditione Christi & Apostolorum, juxta regulam D. Augusti, lib. 4. de Baptismo cap. 24. Quod universa tenet Ecclesia, nec Concilij institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolicâ & divinâ, ubi opus fuerit, traditum rectissime creditur.

Congruentia numeri septenarij ex Florentino.

Porro congruentiam hujus septenarij numeri (nam ratio à priori est voluntas Christi, ut patet ex sect. 2.) accipio ex Florentino supra; cum enim Sacramenta ordinentur ad hominem perficiendum vel in se ipso, vel in ordine ad communitatem: hinc quinque prima (inquit Concilium) ad spiritualem uniuscujusque hominis in se ipso perfectionem, duo ultima ad totius Ecclesie regimen multiplicationemq; ordinata sunt. Per Baptismum enim spiritualiter renascimur. Per Confirmationem augetur in gratia & roboramur in fide. Renati autem & roborati, nutrimur divinâ Eucharistia alimentâ. Quod si per peccatum & eritundinem incurrimus animam, per Penitentiam spiritualiter sanamur. Spiritualiter etiam & corporaliter (prout anima expedit) per Extremam Unctionem. Per Ordinem verò Ecclesia gubernatur & multiplicatur spiritualiter. Per Matrimonium corporaliter augetur.

100. Et ex Scoto.

Non absimiliter Scotus 4. dist. 2. quæst. 1. num. 3. ibi: Secundum, scilicet perfectio maxima Sacramentorum quantum ad extensionem, declaratur; quia sicut in vita naturali primum est generatio, deinde sequitur nutritio & corroboratio, & sanitatis perditæ reparatio; & hæc quatuor pertinent ad quamlibet personam singularem: præter hoc autem requiritur aliquid pertinens ad communitatem, quo aliquis constituitur in gradu necessario ad aliquem actum necessarium communitati. Ita spiritualiter ad completam perfectionem extensive, oportet esse adiutorium aliquid pertinens ad generationem spiritualem, & secundo aliquid pertinens ad nutritionem: tertio pertinens ad roborationem: quarto ad reparationem post lapsum. Præter hæc autem quædam requiritur aliquid esse, quo exiens finaliter præparetur; quia vita ista spiritualis quadam via est ordinans, ut bene vivens in ea, de ipsa sine impedimento transeat ad aliam, pro qua præparatur. Hæc ergo quinque requiruntur tanquam adiutoria necessaria personæ cuiuscumque pro se.

Ad bonum autem communitatis observantis istam legem, requiritur & multiplicatio carnalis; quia ista præsupponitur bono spirituali, sicut na-

tura gratia: & multiplicatio spiritualis aliquorum in ista lege. Sic ergo congruum fuit septem adiutoria conferri observatoribus legis Evangelicæ, in quibus esset perfectio non tantum intensiva, sed etiam extensiva, & sufficiens ad omnia necessaria pro Observantia huius legis. Hæc autem sunt... Baptismus pertinens ad generationem spiritualem: Eucharistia necessaria ad nutritionem: Confirmatio ad roborationem: Penitentia ad lapsi reparationem: Extrema Unctio ad finalem præparationem: Matrimonium ad multiplicationem in esse naturæ, vel carnali: & Ordo ad multiplicationem in esse gratiæ vel spirituali. Quid clarius?

Nec obstat, quod Scriptura & PP. nulli dicant esse septem Sacramenta; nam nulli etiam hoc negant: adeoque id non concludit ab auctoritate negativa. Quemadmodum non sequitur, non esse quatuor Evangelia, quia Scriptura nusquam hoc dicit. Quippe non fuit Scripturæ aut Patrum propositum, Sacramenta omnia uno loco simul enumerare, quamquam singula sparsim satis tradant, ut agendo de singulis in particulari ostendemus.

Certè si nullus ad hæc usque tempora numerasset aut expressisset in scriptis numerum Epistolarum Pauli; nonne equidem esset de fide, quod sint 14? Sufficit siquidem, quod constat de singulis, quæ simul sumptæ faciunt talem numerum.

Sic ergo sufficit, quod ex Scriptura & Patribus constat de singulis Sacramentis. Et licet forte non omnia & singula Sacramenta æquè clarè ac evidenter ex Scriptura possent probari; siue Etiam si sacra Scriptura auctoritas (verba sunt D. Hier. contra Luciferianos, ante medium) in aliquibus non subesset, totius orbis in hanc fidem consensus instar præcepti obtineret. Quem consensum tantum fecit D. Aug. ut lib. contra Epistolam fundament. c. 5. dicere non dubitaverit: Ego verò Evangelio non crederem, nisi Catholica Ecclesia me commoveret auctoritas. Illam igitur auctoritatem semper præ oculis habentes, illique omnia tam scripta, quam in decursu operis scribenda humiliter libenterque, omni quæ par est reverentiâ, submittentem, Deo dante accedimus ad Sacramenta in particulari.

Porro nihil convenientius fieri potest, quam ut ab illo Sacramento auspiciemur, quod vita spiritualis janua est, Baptismum intelligo, per quem membra Christi ac de corpore efficitur Ecclesiæ, atque capaces constituimur aliorum Sacramentorum. Proinde jure meritissimo primum locum obtinet, non ordine dignitatis, sed originis. De hoc igitur Sacramento, placuit secundam disputationem hujus operis institvere.

DISP. U.